

ROERKERKNIEUWS - tijd door het jaar

editie 188 (20 januari 2024) – www.roerkerken.nl

Roerkerken in het nieuws

Aan het begin van het nieuwe jaar kwam via facebook het bericht in de dagbladen over de recente kaarsendiefstal(len) in de Posterse St. Matthiaskerk. In De Limburger (11 januari) heette het: *“Koster van de Matthiaskerk Posterholt is helemaal klaar met kaarsendieven en zet stelende vrouw herkenbaar op Facebook”*. In De Telegraaf (13 januari): *“Kerkdief vol in beeld – koster publiceren foto kaarsenrover”* In Roerdalenbericht 2 (Gemeentenieuws) werd de ‘aangevraagde omgevingsvergunning’ voor ‘Kerkstraat 4, 6074 HN Melick: herbestemmen van de Andreaskerk naar 18 woningen’ gemeld. Dat betekent dat thans de officiële vergunningsaanvraag is ingediend, net op de valreep, d.w.z. voor de inwerking-treding van de nieuwe omgevingswet per 1 januari j.l. In De Limburger van 15 januari j.l. lazen wij dat onze oud-pastoor Jack Honings, op dit moment pastoor-deken van Schinnen, benoemd is tot pastoor-deken van Weert; de effectuering van deze benoeming zal eerst medio dit jaar geschieden. In het Nederlands Dagblad van 17 januari j.l. verscheen een artikel over de stand van zaken in de Limburgse katholieke wereld: *“Is er nog toekomst voor de Limburgse katholieke Kerk – de nieuwe bisschop wacht een zware taak”*, met daarin een paar ‘quote’s’ van onze pastoor.

Parochiestatistiek

Zowel in Roerkerknieuws nrs. 96 en 138 publiceerden wij al eerder een statistiek over de ‘sacramentenbediening’ in onze parochies. Bij deze de getallen voor 2023, afgezet tegen die van 2022 en 2021. Opvallend is het hoge(re) aantal (kerkelijke) uitvaarten afgelopen jaar.

	Herkenbosch			Melick			Montfort			Posterholt			St. O’Berg			Vlodrop		
inw	4230			3674			3112			4000			3356			2338		
jaar	21	22	23	21	22	23	21	22	23	21	22	23	21	22	23	21	22	23
doop	5	9	3	3	4	3	7	8	13	4	10	6	12	13	9	1	4	5
comm	12	9	10	3	7	10	15	9	7	6	16	9	8	0	8	0	7	1
vrmsl	16	4	7	3	4	9	15	23	10	10	4	14	7	5	1	4	0	7
huwk	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	2	0	2	4	0	0	0	1
uitvrt	13	16	10	7	9	6	17	29	25	20	13	21	12	12	13	12	6	15

Benedictijnse streekgenoten (II) - Clemens von Birgelen (1904-1954)

Een andere Benedictijnse streekgenoot is pater Clemens von Birgelen, die op 15 februari 1904 als Franz von Birgelen in Selsten (parochie Braunsrath) werd geboren. *1924 trat er in das zwei Jahre zuvor von den deutschen Benediktinern neugegründeten Kloster Mamelis in Vaals ein. Diesen Konvent besteht heute noch und trägt den Namen Abtei St. Benediktusberg. Im Juli 1930 empfing Pater Clemens in der Benediktiner-Erzabtei St. Martin in Beuron, Landkreis Sigmaringen, die Priesterweihe. Zurückgekehrt nach Vaals arbeitete er meist als Gästepater. Spätestens seit Mai 1939 war er als ‘V-Mann’ für die Gestapo in Aachen tätig. Sein Deckname war ‘Vogt’. Für seine Auskünfte erhielt er eine Monatliche Zahlung von 25 Reichsmark. Ein Aktenvermerk auf seiner Gestapo-Akte bescheinigt ihm, er sei ein bewährter Berichtserstatter und ‘durchaus Zuverlässig’. Generell hatten die V-männer, welche aus einem kirchlichen Umfeld stammten, die Aufgabe, über die Stimmung in den Pfarrgemeinden*

und über die Äußerungen von Geistlichen zu berichten. Ein besonderer Interesse lag dabei auf parteikritischen Äußerungen. Auch Informationen über die kirchliche Jugendarbeit und besondere seelsorgerische Angebote waren begehrte Auskünfte. Oftmals erhielt die Gestapo bischöfliche Hirtenbriefe, noch bevor sie in den Gemeinden verlesen worden waren. In Februar 1943 wurde pater Clemens als Sanitätssoldat zur Wehrmacht eingezogen und an die Ostfront geschickt. Hier wurde er schwer verwundet. Er starb am 14. April 1954 im Alter von 50 Jahren in Husum, im Bistum Osnabrück, wo er nach dem zweiten Weltkrieg als Seelsorger tätig war. In seinem Todeszettel heißt es: 'vor allem wirkte er segensreich als Diener Gottes zum Heil der Seelen'. Seine letzte Ruhestätte fand er, seinem Wunsch entsprechend, in seiner Heimatgemeinde in Braunsrath". Het spioneren van pater Clemens in dienst van de Gestapo behoort natuurlijk tot de zwarte bladzijden van de (Duitse) Kerkgeschiedenis. Ook voornoemde abt Romuald Wolters werd ervan verdacht een 'V-Mann' voor de Gestapo geweest te zijn, hetgeen echter niet bewezen is. Wel werden hij en zijn medebroeders daarvan door de Nederlandse bevolking beschuldigd. Het Duitse convent op Nederlands grondgebied moest zich altijd weer verdedigen tegen het verwijt *"anfällig für national-sozialistische Ideologien zu sein"*. Over dat gevoelige onderwerp werd onlangs door het Bisdomarchief van Aken een boek gepubliceerd: 'Das Bistum Aachen im Nationalsozialismus - eine Spurensuche in Biographien und Ereignissen' (2022). Deze studie *"befasst sich einmal mehr mit der multi-dimensionalen Verbindung von Nationalsozialismus und der katholischen Kirche im Bistum Aachen"*. In het boek is niet alleen aandacht voor de (al dan niet dodelijke) slachtoffers van het Naziregime, maar ook voor de *"Mittäter der Nationalsozialisten im Kreis der katholischen Kirche (und im speziellen im Bistum Aachen) ... Heute ist belegbar, dass unter den rund 30.000 Informanten der Gestapo (V-Leute) im deutschen Reich auch über 200 Geistliche beider Konfessionen waren. Die Zahl der Nazi-Sympathisanten unter der Geistlichkeit, die seit 1933 Mitglied in der NSDAP waren, ist sogar weitaus höher"* (Heimatkalender des Kreises Heinsberg 2024). wordt vervolgd

Gebedsweek voor de eenheid

Van 18 t/m 25 januari wordt weer de jaarlijkse gebedsweek voor de eenheid onder de christenen gehouden, waarin miljoenen christenen samen bidden voor de intentie die Jezus' zo na aan het hart lag: "opdat allen één zijn" (Joh.17,21). Juist door samen te bidden ervaren we dat we verbonden zijn, met God en met elkaar. Tegelijk tonen we onze betrokkenheid met de wereld om ons heen door in dat kader ook stil te staan bij en te bidden voor wat er speelt in de samenleving: dichtbij en ver weg. Dit jaar is het thema: "Heb God lief ... en je naaste als je zelf".

personalia

Op zaterdagmorgen 13 januari j.l. namen we in de St. Catharinakerk van Montfort afscheid van **Elisabeth Hubertina (Betsy) Beulen-Mestrom (1932-2024)**. Geboren in Montfort, aan het Gestraatje, als enige dochter van het echtpaar Mestrom-Kempkens. Ze was amper twee jaar oud toen haar moeder op 44-jarige leeftijd aan de gevolgen van een ernstige ziekte kwam te overlijden. Ze kreeg een nieuw thuis bij haar oom en tante Beckers-Kempkens die echter begin 1945 bij het bombardement op Montfort om het leven kwamen. Ondanks deze moeilijke start kreeg Betsy de kans om naar de Mulo in Echt te gaan. In 1953 trouwde ze met Graad Beulen (1926-1989), zoon van de plaatselijke smid. Ze verbouwden Betsy's ouderlijke woning en betrokken hun nieuwe huis in 1957. Vlak van te voren was Betsy's vader die er zou komen inwonen op 75-jarige leeftijd overleden. Terwijl Graad op de

Kredietbank in Roermond de kost verdiende, zorgde Betsy voor het huishouden en voor de opvoeding van hun drie dochters die inmiddels waren geboren. Ze maakten vaker uitstapjes, ook door de week, waarbij ook buurtkinderen van de partij waren. Dan werd er onderweg vaak gepicknickt, want dat deed Betsy graag, zoals ze ook graag in de natuur was. De bergen waren bij Betsy favoriet en daarom gingen ze graag op vakantie naar Zuid-Duitsland en Oostenrijk, aanvankelijk met de auto, met het hele gezin, en later - toen de kinderen eenmaal het huis waren - georganiseerd met de bus. Bovendien werkte Betsy nog jarenlang in de thuiszorg. Toen ze officieel met pensioen was is ze dat nog een poosje op vrijwillige basis blijven doen. Ze was een zorgzame en behulpzame vrouw, iemand op wie je altijd kon rekenen als de nood aan de man of vrouw was. Haar kinderen stimuleerde ze bij hun verdere studies en paste graag op de kleinkinderen en was er maar wat trots dat ze uiteindelijk ook nog overgrootmoeder werd. Een grote tegenslag was de plotselinge dood van haar man Graad begin 1989, een groot gemis dat haar verdere leven zou tekenen. Niet dat ze sindsdien bij de pakken ging neerzitten - wekelijks bleef ze zwemmen en regelmatig ontmoette ze haar vriendinnen voor een gezellig kopje koffie of om samen te kaarten - maar de glans was wel een beetje af van haar leven. Nog lang bleef ze haar eigen boontjes doppen. Er was een rollator aan te pas gekomen sinds ze twee jaar geleden ongelukkig was komen te vallen. Dat werd ook de aanleiding om haar auto aan de kant te zetten. Wat er precies gebeurde kon niet vastgesteld worden, maar eind vorig jaar werd ze van de ene dag op de andere hulp- en zorgbehoevend. Daarom werd ze begin dit jaar in zorgcentrum De Pollart (RCG) in Roermond opgenomen waar er amper drie dagen later, op zondag 7 januari j.l. een einde aan haar lange en welbestede leven kwam. Na de uitvaartmis volgde de begrafenis bij haar man op het RK kerkhof aan de Huysbongerdweg.

Diezelfde zaterdagmiddag (13 januari) trouwden in de Berger basiliek **Sander van der Koelen en Julie Teeuwen** uit Amsterdam. De bruid heeft haar 'roots' in Tegelen en ook een link met de zusters van priorij Thabor. Celebrant was Rolf Wagenaar, sinds 2001 plebaan van de Groninger St. Jozefkathedraal en pastoor van de St. Martinusparochie aldaar.

Op zaterdagmorgen 20 januari j.l. deden we vanuit de St. Matthiaskerk van Posterholt **Johannes Hermanus (Sjang) Cuijpers (1931-2024)** uitgeleide. Geboren in Posterholt en getogen in een groot gezin met maar liefst twaalf kinderen in de Holst, werd hij al op jonge leeftijd geacht mee te werken op de ouderlijke boerderij. Daar droeg hij zorg voor het vee en voor de groentetuin. Toen er aflossing kwam ging hij bij Landbouwbelang in Maasbracht werken, om uiteindelijk bij de gemeente Roermond in de groenvoorziening aan de slag te gaan. Daar bleef hij tot aan zijn pensioen op zijn 65^e werken. Toen zijn broer Frans met zijn huwelijk ruim vijftig jaar geleden de ouderlijke boerderij in de Holst overnam (1972), verhuisde Sjang samen met zijn moeder en zijn eveneens ongehuwde broer Sjra naar het dorp, naar een woning aan de Streekelsweg. Nog vaak kwam hij de in Holst, waar hij zijn tuintje had, waar hij niet alleen als vanouds groenten verbouwde en bloemen kweekte, maar ook graag zomaar met wat vrienden op het leugenbankje de laatste dorpsnieuwttjes uitwisselde. Na de dood van zijn moeder in 1975 en van zijn broer in 2013 bleef hij alleen achter. Het werd de reden om zo nu en dan in het Groene-Kruisgebouw naar de dagopvang en naar het eetpunt te gaan. Thuis hield hij volièrevogels en luisterde hij graag naar muziek; hij had dan ook een grote collectie LP's met allerlei muziekgenres. Toen hij minder goed met zijn fiets overweg kwam, kreeg hij de beschikking over een scootmobiel, waarmee hij vaker ritjes door de omgeving maakte. Toen hij vanwege zijn toenemende dementie steeds

zorgbehoevender werd, begon ook opname in een zorgcentrum steeds urgenter te worden. Zo kwam hij ruim een half jaar geleden op Hornerheide terecht, waar hij sindsdien liefdevol verzorgd werd. Zo gleed hij langzaam maar zeker uit het leven weg, om ons op zondag 14 januari j.l. echt te verlaten. Na de uitvaartmis legden we hem in de buurt van zijn broer Sjra (1934-2013) op begraafplaats Ter Borgh te rusten.

Kerkbalans

Dezer dagen wordt weer de jaarlijkse actie Kerkbalans gehouden, de grootste fondsenwervende actie van Nederland die dit keer alweer voor de 50^e keer wordt gehouden door zowel de Rooms-Katholieke Kerk, de Protestantse Kerk, de Oud-Katholieke Kerk en de Evangelische Broedergemeente en waarin om een financiële bijdrage wordt gevraagd voor de plaatselijke kerk resp. parochie/gemeente. Meestal geschiedt dat middels een brief of folder die al dan niet huis-aan-huis wordt verspreid; waarvoor ook weer vrijwilligers nodig zijn, vrijwilligers die steeds minder te vinden zijn (maar dat even tussen haakjes). Helaas kan die brief resp. folder niet meer vergezeld gaan van de vertrouwde acceptgirokaart, want die is sinds juni vorig jaar door de banken officieel afgeschaft. Voorheen volstond een handtekening en een bedrag om een bijdrage over te maken, tegenwoordig komt daar toch meer bij kijken. Daarbij maakte een acceptgirokaart meteen duidelijk dat om een bijdrage gevraagd werd. Die vraag wordt nu in de brief gesteld, maar die verdwijnt vaak ongelezen in de prullenbak (of bij het oud papier). Dat alles maakt de inning van de kerkbijdrage er niet gemakkelijker op. Meestal zijn de kosten die wij voor de Actie kerkbalans maken groter dan de baten. Ook het hebben en beheren van een bankrekening kost tegenwoordig (steeds meer) geld. Voor een zakelijk rekening zijn daar al gauw een paar honderd euro per jaar mee gemoeid. Vandaar ook nu weer onderstaande oproep:

Wit U ons (ook in dit nieuwe jaar weer) financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marie-Anne Geraedts), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl